

Pardubice III
MĚSTSKÝ OBVOD

Knihovna
MO PARDUBICE III

ZPRÁVA O ČINNOSTI ZA ROK 2021

KNIHOVNA MĚSTSKÉHO OBVODU PARDUBICE III

Knihovna Městského obvodu Pardubice III
Jana Zajíce 983
530 12 Pardubice
Tel.: 731 198 161, 466 264 313

Městský obvod Pardubice III
Jana Zajíce 983
530 12 Pardubice
Tel.: 466 799 131

Vedoucí knihovny: Ing. Irena Nimsová

Starosta: Ing. Mgr. Vítězslav Štěpánek

Knihovnice:

leden – prosinec 2021

lic. Pavlína Jehličková, Bc. Markéta Kišáková

Knihovna MO Pardubice III je organizační složkou Městského obvodu Pardubice III od roku 2007. Velikost obsluhové populace je ke dni 31. prosince 2021 vyčíslena na 15116 občanů.

Web: www.knihovna-dubina.cz

E-mail: knihovna.dubina@seznam.cz

Facebook: www.facebook.com/Knihovna-Dubina-778120438917989

Instagram: [knihovnadubina](https://www.instagram.com/knihovnadubina)

KNIHOVNÍ FOND

Knihovní fond Knihovny Městského obvodu Pardubice III je vyrovnaný a splňuje všeobecné podmínky zaběhlých standardů knihoven. Je zaměřen na rozvíjení čtenářské gramotnosti dětí, mladistvých i dospělých. Přihlíží i na potřeby svých čtenářů a dává jim možnost svými tipy na knihy, audioknihy i deskové hry rozvíjet knihovní fond.

Nákup nových knih je plně řízen poptávkou čtenářů, nabídkou nakladatelství, vývojem trendů v literární tvorbě a rozvojem nových žánrů na poli literatury. Opomíjena však není ani literatura naučná, především biografie a memoáry, které velká část našich čtenářů preferuje. Výraznou roli v rozšíření knihovního fondu hrají i dary, které činí zhruba 30% ze všech přírůstků v roce (v roce 2021 bylo zaevidováno **679 přírůstků**). Rozšiřování fondu zároveň probíhá dle potřeb Školských vzdělávacích programů, a to na základě komunikace se základními školami i s rodiči žáků školou povinných. Snahou je zapojit ZŠ Městského obvodu Pardubice III do obnovy a stabilizace knihovního fondu určeného právě pro děti a mládež. Jako příklad můžeme uvést porovnání knihovního fondu s potřebami škol v rámci povinné četby.

Knihovnice důsledně sledují, jaké knihy již není nutné mít v knihovním fondu např. z důvodu zastaralého obsahu. Část knih je postupně přesouvána do skladu knihovny, který se nachází v 1. patře Městského úřadu Pardubice III. Již nepotřebné knihy jsou nabízeny institucím dle Knihovního zákona a následně jsou úbytkovány na základě stanovených knihovních pravidel.

Byla rozšířena i částečně pozměněna nabídka audioknih, deskových her a periodik, jejíž obliba mezi čtenáři roste. Sortiment byl i rozšířen o komiksy tzv. manga, jejichž popularita v knihovně stoupá.

Nově byl i změněn systém poplatků za nevrácené knihy, kdy čtenáři je účtován poplatek (upomínka) za každý den prodlení nevrácené knihy. K tomuto kroku byla knihovna nucena přikročit díky narůstajícím problémům s nevrácením knih. Žádané tituly tak nemohly být v systému jejich rezervace včas předány dalším čekajícím čtenářům. Čtenáři jsou bezplatně informováni o včasném vrácení knih e-mailem nebo mají tzv. informační kartičky, kde jim knihovnice zapíše termín vrácení. Následně po uplynutí výpůjční doby jsou čtenářům zasílány bezplatné upomínky. Důležité je zmínit, že každé uzavření knihovny pro čtenáře neznamená nárůst upomínek, knihovnice v době uzavření automaticky výpůjčky knih prodlouží. V měsíci březnu je čtenářům udělena amnestie upomínek, čtenář vrací knihy a neplatí žádnou upomínku. V době letních prázdnin je dvouměsíční výpůjční doba.

UŽIVATELÉ

Noví čtenáři

V roce 2021 bylo v knihovně na Dubině **827 zaregistrovaných čtenářů**. Bohužel došlo k úbytku 101 čtenářů. Hlavním důvodem snížení počtu nových čtenářů jsou protiepidemická opatření, která neumožnila plný chod knihovny. Nemohly být uskutečněny vzdělávací besedy či kreativní dílničky. V polovině roku se k těmto faktorům přidalo i stěhování knihovny do nových prostor knihovny.

Návštěvnost knihovny

Dochází ke snížení návštěvnosti oproti roku 2020 o 4884 návštěvníků knihovny na celkový počet **18 259 návštěvníků**. Bohužel již druhý rok byl poznamenán řadou protiepidemických opatření a navíc proběhlo stěhování knihovny do nových prostor, následkem bylo uskutečnění pouze 5 vzdělávacích besed, nemluvě o nemožnosti pořádání kreativních dílniček či deskohraní. Kreativní dílničky - alternativní byly přesunuty do on-line prostoru na Facebook či na webové stránky knihovny. V roce 2021 byla pouze uskutečněna 1 kulturní akce. Pořádala však řada soutěží, kvízů i výtvarných soutěží viz níže.

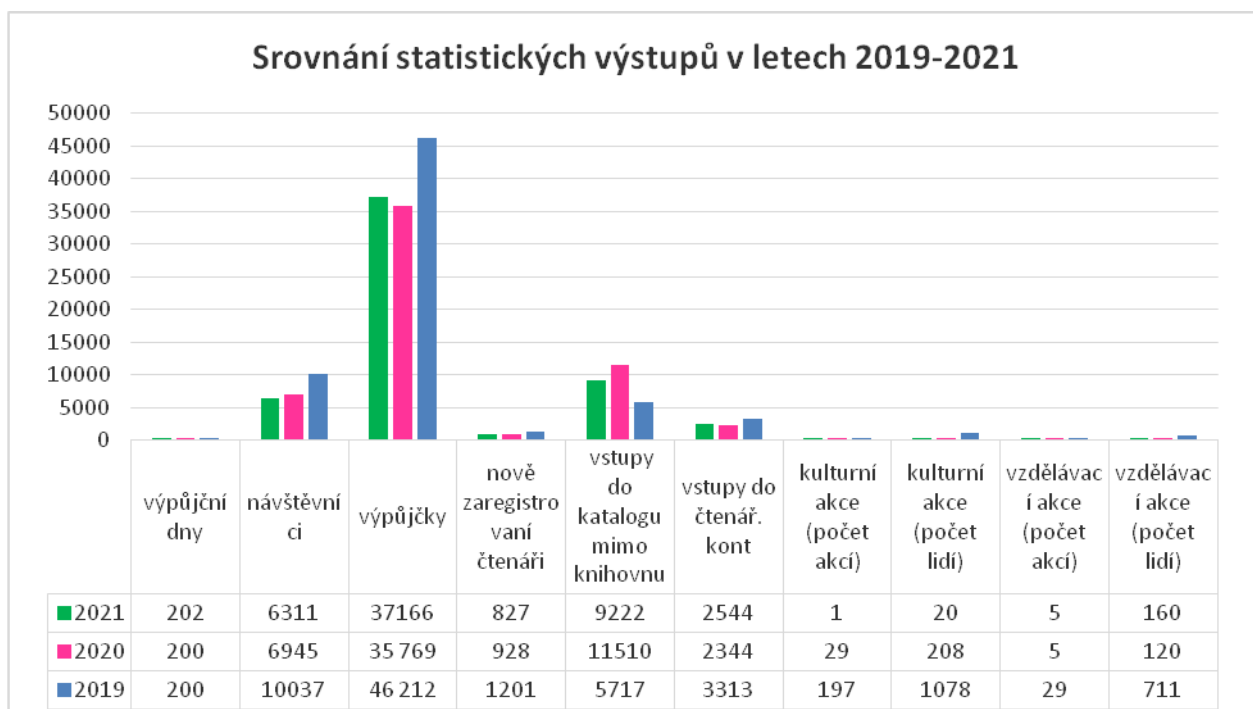
VÝPŮJČKY

Výpůjčky zaznamenaly zvýšení počtu o **1 412 knihovních dokumentů** (rok 2020 vypůjčeno **35 754** knihovních dokumentů, v roce 2021 **37 166**) a prolongace se zvýšily o **3 417 dokumentů** (rok 2020 znamenal **17 843** prolongací a pro rok 2021 **21 260**). Půjčování deskových her se v roce 2020 zcela zastavilo právě díky dlouhodobým protiepidemickým opatřením. Herní odpoledne Klubu společenských her v knihovně nebyla ze stejného důvodu vůbec.

Knihovna MO Pardubice III	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015
Počet čtenářů	827	928	1 201	1 030	924	887	730
z toho čtenáři do 15 let	215	321	509	516	347	436	344
z toho dospělí čtenáři	612	607	692	514	577	451	386
Celkový počet výpůjček	37 166	35 754	46 196	34 491	27 401	29 362	32 760
Stav knihovního fondu k 31. 12.	18 866	18 710	18 389	19 496	18 819	18 495	18 022

V roce 2021 bylo úbytkováno 523 knih, jedná se především o knihy rozbité či ztracené čtenáři. Dále je důležité zmínit, že knihovní fond se meziročně **navyšuje o 679 knižních dokumentů**, kde jsou zahrnuty i knižní dary.

Graf 1: Srovnání statistických výstupů v letech 2019 – 2021

DALŠÍ ÚDAJE (MVS, AKCE, SLUŽBY)

Služby

Mezi stálé služby Knihovny Dubina patří:

Kniha do domu – donáška na přání imobilním čtenářům (převážně seniorům) do jejich domova. Využívána především v době protiepidemických opatření. Máme velmi pozitivní odezvu od samotných čtenářů.

Webové stránky - stránky jsou neustále aktualizovány a spravovány samotnými knihovnicemi. Součástí webových stránek je možnost položení dotazu knihovnicím nebo sami čtenáři mohou navrhnout knihy, kterými by chtěli obohatit knihovní fond. Čtenáři, který novou knihu navrhne, je zmíněná kniha přednostně vypůjčena. Webové stránky také umožňují registraci nového čtenáře, objednání knih domů či rezervaci knih. Provozován je i e-katalog PORTARO jako stálá podpora čtenářům.

Sociální síť Facebook Knihovny MO Pardubice III – Facebook Knihovny Dubina je velmi aktivní, čemuž svědčí nárůst jeho sledovanosti. Aktivně je využíván čtenáři k zasílání dotazů knihovnicím. Rozšířila se frekvence komunikace se čtenáři přes Messenger.

Sociální síť Instagram Knihovny MO Pardubice III – založen v roce 2020. Instagram slouží především k prezentaci knihovního fondu pro mladší generaci. Cílem je přilákat mladé lidi do knihovny. Jeho oblíbenost značně přesáhla naše očekávání. Mezi jeho další výhody patří sledování současných trendů čtení.

Půjčování elektronických čteček - v majetku knihovny jsou dvě e-čtečky, o které byl v roce 2021 zájem. Tento zájem pokračuje i v roce 2022.

Meziknihovní výpůjční služby - meziknihovní výpůjční služby jsou v knihovně na Dubině využívány v plném možném rozsahu služby. S pravidelností, jednou týdně, knihovnice jezdí pro objednané knihy do Krajské knihovny v Pardubicích. V této oblasti byla navázána i spolupráce s Městskou knihovnou Chrudim. V roce 2021 byl tímto způsobem knihovní fond obohacen o **249 knižních dokumentů**.

Krajská knihovna v Pardubicích – spolupráce je na velmi dobré úrovni. Knihovnice se pravidelně účastní školení i v on-line prostoru. Krajská knihovna má síť BIBLIOBOXŮ, kam i čtenáři knihovny na Dubině mají

možnost v nejnútnejším prípade vracet knihy. Bohužel tato služba má jeden velký nedostatok. Knihy z biblioboxů se do knihovny na Dubině vrací s několikadenním zpožděním, což působí komplikace při účtování upomínek čtenářům. S každým dotčeným čtenářem je situace řešena osobně a ve společném souladu.

Veřejný internet, informační služby, kopírování, možnost zakoupení dárkového poukazu ke zřízení nové registrace - služby využívají čtenáři i veřejnost. Díky Covidovým restrikcím jsou služby v menším rozsahu.

Zapůjčení čtecích brýlí a deštníků - službu využívají pouze registrovaní čtenáři. V době covidových restrikcí byla úplně zrušena.

Půjčování turistických map – jedná se o službu tzv. sezónní. Největší rozsah má v turistické sezoně od května do října.

Geocaching - Knihovna Dubina je zapojena do celosvětové hry Geocaching, snahou je podpořit povědomí o existenci Knihovny na Dubině a zajímavou formou pozvat do knihovny i nečtenáře. V současnosti knihovna disponuje dvěma „keškami“. Jedna je umístěna v prostorách knihovny a druhá v knihobudce, kde je neustále obnovována díky častým krádežím.

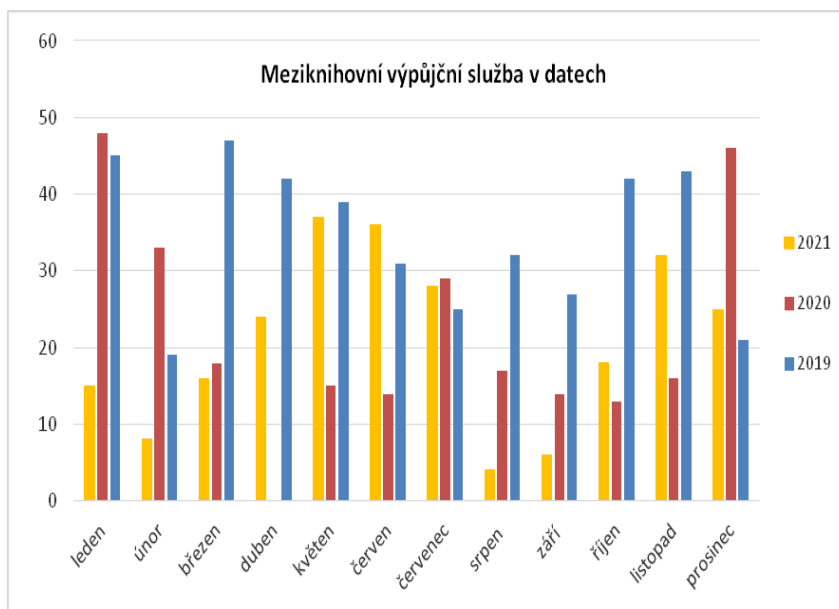
Balení knih – jedná se o službu především mířenou na rodiče školou povinných dětí.

Knihobudka – v roce 2018 byla zřízena Knihobudka v ulici Na Drážce a plně využívána veřejností. Kontrolována a doplňována je pravidelně jednou týdně knihovnicemi. V době Covidových restrikcí je její zřízení pro naše čtenáře velmi cenné.

Dary knih pro knihovnu – knihovna v průběhu roku přijímá knižní dary od čtenářů i veřejnosti. Většinou se jedná o dary z pozůstalostí. Knihovnice knihy využívají především k rozšíření knihovního fondu a jako možnost doplňování knih do knihobudky.

Graf 2: Srovnání měsíců a roků Meziknihovní výpůjční služby za rok 2021

MVS	2021	2020	2019
leden	15	48	45
únor	8	33	19
březen	16	18	47
duben	24	0	42
květen	37	15	39
červen	36	14	31
červenec	28	29	25
srpen	4	17	32
září	6	14	27
říjen	18	13	42
listopad	32	16	43
prosinec	25	46	21
celkem rok	249	263	413

Akce

Hlavní činností knihovny by měla být vzdělávací činnost a především rozvoj čtenářské gramotnosti. V první polovině roku je tedy činnost zaměřena především na tematické vzdělávací programy pro děti z mateřských a základních škol.

Témata besed pro mateřské a základní školy v roce 2021:

V roce 2021 byly besedy bohužel ovlivněny výskytem viru Covid-19. Uskutečnily se pouze 4 vzdělávací besedy pro Základní školu Závodu míru a 1 vzdělávací beseda pro Mateřskou školku Wintrova. Veškeré vzdělávací besedy byly vedeny na téma knih, jejich rozmanitosti, hovořilo se rozdělení knižních dokumentů do jednotlivých žánrů literatury a zároveň jsme s žáky diskutovali o chování čtenářů v knihovně. Děti si mohly zahrát „knižní bojovku“, vyplňovali jsme pracovní listy vzdělávací besedy a vyrobili jsme záložky do knihy.

Jak bylo zmíněno. Rok 2021 byl rokem, kdy se snížil počet vzdělávacích besed a již druhým rokem je velmi omezena spolupráce s mateřskými a základními školami. Knihovnice by rádi obnovily tuto spolupráci v plné výši a umožnily dětem nahlížet na knihy zcela novým způsobem.

V roce 2021 probíhaly v knihovně tyto pravidelné nebo tematické akce. Uvádíme i aktuální protiepidemický stav půjčování knih:

LEDEN

Geocaching, Zimní malování – malování na doma, alternativní kreativní dílničky (Odvážní lyžaři, Vločky), akce Čtenářem za vysvědčení (amnestie poplatků pro děti ZŠ, které přinesly vysvědčení), Vánoční křížovka (přesah z roku 2020). Protiepidemická opatření umožnila pouze bezkontaktní vypůjčení a vracení knih.

ÚNOR

Geocaching, alternativní kreativní dílničky (Tučňák Sam). Protiepidemická opatření umožnila pouze bezkontaktní vypůjčení a vracení knih.

BŘEZEN

Amnestie upomínek, Geocaching, alternativní kreativní dílničky (Květina). Protiepidemická opatření umožnila pouze bezkontaktní vypůjčení a vracení knih.

DUBEN

Junior kvíz pro děti od 7 – 9 let a pro děti 10 – 12 let, alternativní kreativní dílničky (Velikonoční zajíček), Geocaching. Protiepidemická opatření umožnila vypůjčení a vracení knih pomocí tzv. výdejního okénka.

KVĚTEN

Alternativní kreativní dílničky (Vlčí máky), Rozkvetlá louka – malování na doma. Protiepidemická opatření umožnila pouze 4 čtenáře v prostoru knihovny.

ČERVEN

Geocaching, alternativní kreativní dílničky (Letadélko Eda), Rozkvetlá louka – malování na doma, akce Čtenářem za vysvědčení (amnestie poplatků pro děti ZŠ, které přinesly vysvědčení). Proběhly venkovní besedy na Základní škole Závodu míru (žáci se seznamovali s druhy knih, s pravidly v knihovnách, zahráli si knižní „bojovku“ a tvořili záložky). Protiepidemická opatření umožnila pouze 6 čtenářů v prostoru knihovny.

ČERVENEC

Výtvarná soutěž pro děti „Kniha a já“, akce pro čtenáře „Rande s knihou“ (čtenář obdrží dárkově zabalenou knihu a doma po rozbalení jej čeká knižní překvapení), Rozkvetlá louka – malování na doma, Geocaching. Protiepidemická opatření umožnila pouze 6 čtenářů v prostoru knihovny.

SRPEN

Výtvarná soutěž pro děti „Kniha a já“, akce pro čtenáře „Rande s knihou“ (čtenář obdrží dárkově zabalenou knihu a doma po rozbalení jej čeká knižní překvapení), Geocaching. Stěhování knihovny do nových prostor.

ZÁŘÍ

Stěhování knihovny do nových prostor (29. 9. 2021 nově otevíráme), Geocaching, alternativní kreativní dílničky (Sovička Péťa, Konvička), Podzimní malování – malování na doma. Protiepidemická opatření umožnila pouze 6 čtenářů v prostoru knihovny.

ŘÍJEN

Týden knihoven - registrace seniorů zdarma, Geocaching, Strašidelné malování – malování na doma, alternativní kreativní dílničky (čarodějnice Vranimíra), výtvarná soutěž „Barevný podzim“. Proběhla beseda pro Mateřskou školu Wintrova (žáci se seznamovali s druhy knih a hrou s pravidly v knihovnách). Protiepidemická opatření umožnila pouze 6 čtenářů v prostoru knihovny.

LISTOPAD

Sbírka Den Válečných veteránů, Zimní malování – malování doma, alternativní kreativní dílničky (Sobík Bohouš), Geocaching, Den pro dětskou knihu – Čtyřlístek v knihovně (akce v rámci spolupráce se SKIPem). Protiepidemická opatření umožnila pouze 6 čtenářů v prostoru knihovny.

PROSINEC

Vánoční soutěžní křížovka, Zimní malování – malování na doma, alternativní kreativní dílničky (Sobík Bohouš), Den pro dětskou knihu – Čtyřlístek v knihovně (akce v rámci spolupráce se SKIPem). Prvním rokem uspořádána vánoční soutěž ve spolupráci s DDM Beta na Dubině „Vytvořte vánoční ozdobu“. Děti měly ozdobit připravený vánoční strom doma vyrobenými ozdobami. V příštím roce bychom soutěž rádi zopakovali.

Návštěvníků Knihovny městského obvodu Pardubice III na vyhledávaných akcích (besedách) bylo **celkem 180** (335 návštěvníků v roce 2020), z toho 160 návštěvníků vzdělávacích akcí (120 návštěvníků v roce 2020) a 20 návštěvníků kulturních akcí (215 návštěvníků v roce 2020). Bohužel klesající tendence z roku 2019 pokračovala z důvodu de facto nefunkční knihovny díky protiepidemickým opatřením a jejímu stěhování do nových prostor.

ELEKTRONICKÉ SLUŽBY KNIHOVNY

Knihovna Dubina disponuje jedním počítačem pro veřejnost, který v roce 2021 využili 2 čtenáři. Pokračující pokles je způsoben vývojem moderních technologií, kdy převážná část čtenářů užívá tzv. chytré mobilní telefony a již nepotřebují naše služby v této oblasti. Zároveň protiepidemická opatření a stěhování mají vliv na počet čtenářů využití internetu. Zvýšila se však poptávka vyhledávání knih na webovém katalogu v knihovně, která však není součástí statistických dat.

Knihovnice sami spravují webové stránky, sociální síť Facebook a Instagram. Sociální síť Facebook stále zaznamenává nárůst sledovanosti:

Knihovna MO Pardubice III	2021	2020	2019	2018	2017
Sociální síť Facebook sledujících	475	454	402	338	248
Sociální síť Instagram	455	52	0	0	0

Knihovna je dostupná na **informativní stránce knihovny Wikipedie**.

Využívání webových stránek je čtenáři preferováno a také vývoj v dostupných datech je v pozitivních číslech. Webový e-katalog je přizpůsoben moderním potřebám čtenáře. Návštěvnost webových stránek se stále navyšuje. Webové stránky byly **zobrazeny 24 667**, z toho **návštěvnost byla 10 143**. Jde o navýšení o 1 772 návštěvníků oproti roku 2020.

Počet vstupů do elektronického katalogu z prostoru mimo knihovnu se snížil o 2 288 vstupů na konečnou hodnotu roku **9 222 vstupů**. Dále počet vstupů do elektronického výpůjčního protokolu z prostoru mimo knihovnu byl naopak zvýšen o 200 vstupů na konečnou hodnotu roku **2544 vstupů**.

Závěrem lze říci, že Knihovna Dubina je dlouhodobě stabilní knihovnou ve městě Pardubice. Knihovnice jsou proškoleny v rámci nabízených možností, především Krajskou knihovnou Pardubice nebo nabídkou ze SKIPu. Na webovém portálu [databaze.cz](https://www.databaze.cz), portálu [Československá filmová databáze](https://www.ceskoslovenskafilmovadatabaze.cz), Instagramu a mezinárodního portálu [Goodreads](https://www.goodreads.com) sledují současné trendy v literatuře. Zároveň jsou sledována ocenění v oblasti literatury, kde se inspirují pro případné nákupy nových knih. Nákup knih probíhá v kamenných obchodech nebo přes webové stránky knihkupců. Hojně je využíván nákup knih v antikvariátech.

Všechny kroky činěné knihovnicí jsou konány pro zvýšení komfortu, spokojenosti čtenářů i jejich rodin. Služba „Kniha do domu“ byla díky protiepidemickým opatřením využívána ve větší míře a její oblíbenost zvýšila dostupnost knihovny pro imobilní čtenáře. Nové prostory knihovny jsou nyní s bezbariérovým přístupem a knihovna získala nové čtenáře mezi tělesně handicapovanými lidmi. Právě bezbariérovost zvýšila koncem roku zájem o knihovnu na Dubině.

Knihovna Dubina je součástí SKIPu. Účastní se celostátních akcí SKIPu, zmíníme např. akce Březen – měsíc čtenářů, Týden knihoven, Už jsem čtenář či Den pro dětskou knihu. Připojila se do charitativní sbírky Den válečných veteránů. Začala spolupřátat akce s Domem dětí a mládeže Beta Pardubice, kde první vlašťovkou byla výtvarná soutěž o nejkrásnější ozdoby vánočního stroměčku. Knihovna Dubina úzce spolupracuje i s Komisí pro kulturu a sport při Radě městského obvodu Pardubice III.

Rok 2021 byl velmi náročný a plný neustálých změn, které vedly knihovnicí hledat inovativní procesy v knihovně a hledat nové směry výhodné pro čtenáře. Bylo důležité neztratit kontakt se čtenáři a udržet si jejich přízeň. V tomto trendu se pokračuje i v roce 2022.

V Pardubicích dne 31. ledna 2022

lic. Pavlína Jehličková